

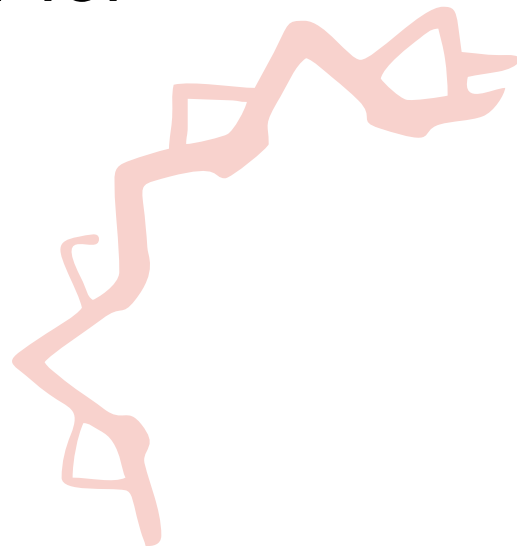

Inkontinens - bleiesensor for brukere i bofelleskap

Evaluering av pilot 2023

Utarbeidet av
Anita Elisabet Hansen og
Ulf Harry Evensen

Dato
31.01.2024

Innhold

1 Innledning	4
2 Oppsummering av piloten	4
3 Om piloten	5
3.1 Innledning.....	5
3.2 Formål med piloten	5
3.3 Varighet.....	5
3.4 Organisering.....	5
3.5 Forankring, samtykke og etisk refleksjon.....	6
3.6 Brukere i bofellesskapene.....	6
3.7 Teknologi og utstyr benyttet i piloten	6
3.8 Oppstart av piloten.....	6
3.9 Leverandørens oppfølging av piloten	7
3.10 Kartlegging og dokumentasjon	7
4 Resultater	8
4.1 Innledning.....	8
4.2 Redusert antall unødige skift og hendelser	8
4.3 Nytte for brukere	8
4.4 Nytte for ansatte.....	9
5 Vurdering av piloten	9
5.1 Pilotens varighet.....	9
5.2 Forankring og kompetanse	9
5.3 Toalettvaner og praksis på skift av bleie.....	10
5.4 Rett bleietyper og individuelle innstillinger av følsomhet på bleiesensor.....	10
5.5 Kontaktpersoner fra leverandør i piloten.....	10
6 Vurdering av teknologien	11
6.1 Verktøy for varsel og oppfølging av brukere.....	11
6.2 Varsel om behov for skift av bleie	11
6.3 Sensorens utforming og byggekvalitet.....	11
6.4 Sensorens funksjonalitet og bruksområde.....	11
6.5 Alarmer til ansatte	11
7 Andre utfordringer	12
7.1 Tape for feste av bleiesensor.....	12
7.2 Kast av bleiesensoren.....	12
8 Finansiering for hjemmeboende brukere	13
8.1 Kostnader for bruk av bleiesensor	13
8.2 Brukergruppe hjemmeboende	13
8.3 Dialog med Helsedirektoratet og KS.....	13
8.4 Forutsetninger	13
9 VEDLEGG	14

1 Innledning

Ulike former for velferdsteknologi i helse- og omsorgstjenestene kan frigjøre omsorgskapasitet, gi en bedre hverdag og livssituasjon for pasienter og brukere bedre kvalitet i tjenestene.

Bruk av bleier og inkontinens utstyr er utbredt for pasienter og brukere i våre helse- og omsorgstjenester.

Denne rapporten er en evaluering av vår pilot og «Proof of Concept» på bruk av inkontinens sensor for brukere i bofellesskap.

Piloten omfatter to bofellesskap med til sammen 10 brukere med ulike funksjons hindringer som regelmessig benytter inkontinens utstyr.

Vår leverandør av sensor er SensCom as. med produktet DignaCare bleiesensor.

Piloten er finansiert med kommunens omstillingsmidler, egeninnsats fra tjenesten og velvillig bistand fra leverandøren.

Figur 1 - Inkontinenssensoren DignaCare fra SensCom festes på utsiden av brukers bleie med synlig tape. Hver bruker har to sensorer som desinfiseres mellom hver bruk.

2 Oppsummering av piloten

Bruk av bleiesensor kan gi en ny hverdag for mange brukere ved større frihet til aktivitet og deltakelse. Skift av bleie ved behov gir bedre nattero for brukere. Det blir en bedre mulighet for oppfølging av brukere med sår og ømhet i intimsone.

Den store reduksjonen i antall regelmessige bleieskift gir ansatte en bedre arbeidshverdag og færre tunge forflytningssituasjoner daglig.

Ved å skifte bleie ved behov reduserte man tidsbruk for 10 brukere tilsvarende en 90% stilling – alle brukerne har i dag 1:1 bemanning på dagtid.

Piloten viser at bruk av bleiesensor har god nytte for ansatte og bruker dersom det fører til endrede arbeidsrutiner, har god forankring og god motivasjon hos ledelse og ansatte. Teknologien må fungere og kunne tilpasses den enkelte bruker for å føles nyttig for både brukere og ansatte.

En finansiering av bleiesensor for hjemmeboende brukere er uavklart og ønskes behandlet som sak i Helsedirektoratet.

3 Om piloten

3.1 Innledning

Inkontinens utstyr og ulike bleier er mye i bruk i våre helse- og omsorgstjenester. De senere årene er det kommet flere leverandører og typer av bleiesensor som spesielt flere sykehjem i kommunene har tatt i bruk.

Vår pilot er rettet mot brukere med funksjonsnedsettelse og diagnose psykisk utviklingshemming som bor i tilrettelagt botilbud – bofellesskap med døgnbemanning.

Fredrikstad kommune har avklart med Statsforvalter i Oslo og Viken at bleiesensor faller inn under utstyr for medisinsk oppfølging og ikke kommer inn under reglene i Hol. Kap. 9 (Rettsikkerhet ved bruk av tvang og makt overfor enkelte personer med psykisk utviklingshemming).

Sensoren som festes utenpå brukers bleie med tape gir et varsel på telefon til ansatte om at bleien må sjekkes. Piloten har valgt å benytte leverandørens App og avvente en integrasjon til kommunens leverandør av velferdsteknologisk plattform Sensio.

3.2 Formål med piloten

Pilotens formål er å teste sensorens egnethet, forutsetninger for bruk og gjøre en kost-nyttegevinst vurdering. Piloten vil være grunnlag for mulig anskaffelse.

3.3 Varighet

Planlegging, tilrettelegging og finansiering av piloten kom på plass i januar 2023. Oppstart av piloten i slutten av mars med opplæring av ansatte samt kartlegging og utvelgelse av brukere. Nullpunkts måling av brukere ble gjennomført uke 10 og 11 før igangsetting av pilotering medio april. Piloten ble avsluttet i oktober 2023 med en ny kartlegging av brukerne.

Opprinnelig varighet på piloten av opprinnelig anslått til 3-4 måneder, men på grunn av oppstart så nærme sommeren ble piloten utvidet til noen høstmåneder for bedre tid for erfaringsinnhenting.

3.4 Organisering

Piloten har hatt en prosjektleder på leverandørsiden og en fra kommunen. Prosjektgruppen består av avdelingsledere fra tjenesten for bofellesskapene og fagkoordinator. Det er gjennomført regelmessige møter og statusoppfølging.

Kommune:

Rolle	Navn
Prosjekteier	Ingeborg Anette Mjelde
Prosjektleder	Ulf Harry Evensen
Styringsgruppe	Ledergruppen i Etat friskliv og mestring
Prosjektgruppe	Line Heidenberg, Hilde Hall, (Ole Jørgen Sommerset) og Anita Elisabet Hansen

Leverandør:

Rolle	Navn
Daglig leder	Ellen Cathrine Andersen
Prosjektleder	Lisbeth Kruge
Bistand	Per Gunnar Gulliksen og Joakim Holte

3.5 Forankring, samtykke og etisk refleksjon

Bruk av sensor for inkontinens – bleiesensor er bruk av inngripende teknologi som overvåker pasient-bruker ved at det varsles for behov for skift av bleie. For å sikre god bruk må pasient – bruker kartlegges og sensor må stilles inn på en god måte.

En bleiesensor kan i utgangspunktet betraktes som inngripende teknologi og overvåking - digitalt tilsyn av brukere som krever samtykke. Statsforvalter i Oslo og Viken har konkludert med at bruk av bleiesensor er et medisinsk hjelpemiddel og berøres ikke av tvangsvedtak hjemlet i Hol. Kap. 9 for brukere med psykisk utviklingshemming. Samtykke må allikevel innhentes iht. Pbrl. § 4-6 og Kap.4.

Piloten har gjennomført møter for informasjon og forankring med berørte ledere og ansatte ved bofellesskapene. Det ble tidlig valgt ut superbrukere til oppfølging av ansatte og bruk av sensor.

Ved det ene bofellesskapet ble det en endring av avdelingsleder tidlig i pilotperioden. Dette har påvirket gjennomføringen av piloten for dette bofellesskapet.

3.6 Brukere i bofellesskapene

Det er et utvalg av 10 brukere i to ulike bofellesskap som har deltatt i piloten.

De fleste av brukerne har ulik grad av diagnosen psykisk utviklingshemming, noen brukere har nedsatt mobilitet og sitter i rullestol.. Noen av brukerne har diagnose inkontinens, urinveisinfeksjoner og flere har problem med sår og ømhet i intimsone.

Det er stor variasjon i aktivitetsnivået hos brukerne. Flere brukere er ukentlig i aktivitet på dagsenter, fritidsaktiviteter utenfor bolig og i aktiviteter med ansatte og beboere i bofellesskapet.

3.7 Teknologi og utstyr benyttet i piloten

Det norske firmaet SensCom as. har bistått vår pilot med den norskutviklede bleiesensoren DignaCare. Det er i utgangspunktet beregnet 2 sensorer pr bruker som desinfiseres før bruk slik at man alltid har en tilgjengelig sensor.

Sensoren sender signal via 4-5G rutere lokalt til SensCom sin skytjeneste. Hver lokasjon og berørte dagsentra har hatt utplassert rutere for mottak av signal.

Vi har benyttet DignaCare sin App på kommunens ansatt telefoner for mottak og oppfølging av brukere med bleiesensoren. Det er opprettet egne soner for hvert bofellesskap og innvendig organisering av ansatt varsling.

Den administrative plattformen for DignaCare har funksjoner for individuelle innstillinger av sensor og varsling. Det er også en statistikk modul for uttak av rapporter for evaluering og oppfølging.

3.8 Oppstart av piloten

Piloten startet opp med bleiesensor for 10 brukere i 2 bofellesskap medio april 2023 og ble avsluttet ultimo oktober 2023.

I forkant av oppstart ble det gjennomført samhandling og møter med berørte ledere for informasjon og god forankring. På bofellesskapene fikk ansatte informasjon om piloteringen av avdelingsleder.

Det ble gjennomført kartlegging av brukere for å se om de var egnet for bruk av bleiesensor og type bleie som ble benyttet. For de brukerne som ble valgt ut ble det gjennomført en nullpunkts måling uke 11/12.

3.9 Leverandørens oppfølging av piloten

Ansatte ved SensCom ved Lisbeth Kluge og Per Gunnar Gulliksen gjennomførte flere opplæringsdager med ansatte ved oppstart av piloteringen ved bofellesskapene. Møter og dialog med avdelingsleder og superbrukere ble gjennomført ved behov.

Statusmøter og oppfølging ble gjennomført regelmessig.

Litt ut i piloten ble det avdekket feil på leverte sensorer. De ble ødelagt og måtte byttes. Det ble avdekket en produksjonsfeil på de siste leveransene. Leverandøren fikk etter hvert kontroll på dette, der både daglig leder Ellen Cathrine Andersen og konsulent Joakim Holte bisto. Dette ble en del ekstra belastning på både leverandør og ansatte på grunn av dette. Denne feilen var en av grunnene til at piloten ble forlenget.

Leverandøren bidro med verdifull kompetanse på valg og bruk av bleietyper. Selv om man i selve piloteringen ikke fikk endret bleietype for brukere, så er det kompetanse ansatte tar med videre.

3.10 Kartlegging og dokumentasjon

En nullpunkts måling av brukere, før piloteringen startet, ble gjennomført uke 10/11 der alle skift av bleie ble registrert. Det ble skilt på om skift av bleie var nødvendig eller tørr bleie. Alle hendelser med lekkasje på klær, stol og seng ble registrert. En tilsvarende registrering ble gjort ved avslutning av piloten i uke 39/40.

Det er gjort endringer på sensitivitet på sensoren til brukere og varsler til ansatte underveis i piloten. Dette er ikke systematisk dokumentert, men utfordringer knyttet til dette kommer fram i kapitlet om utfordringer i piloten.

4 Resultater

4.1 Innledning

Ved bruk av bleiesensor kan man bytte bleie ved behov og man må ikke lenger bytte bleie regelmessig både dag og på natt. Dette gir en bedre hverdag og bedre natt både for ansatte og brukere.

4.2 Redusert antall unødige skift og hendelser

Piloten med bruk av bleiesensor for brukere viser god reduksjon på unødige bleieskift spesielt på natt på begge bofellesskapene.

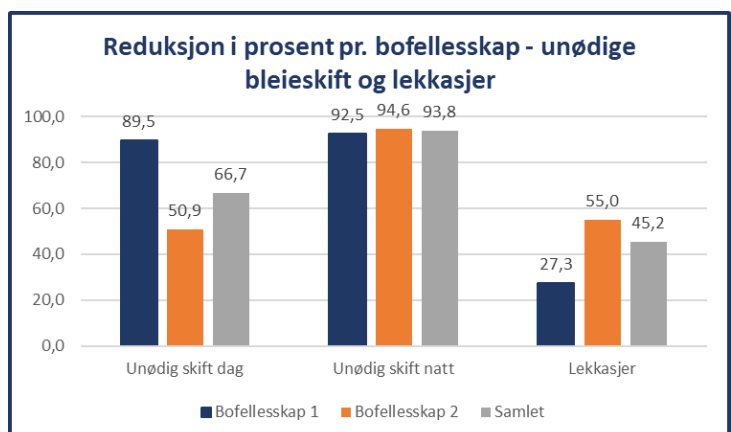
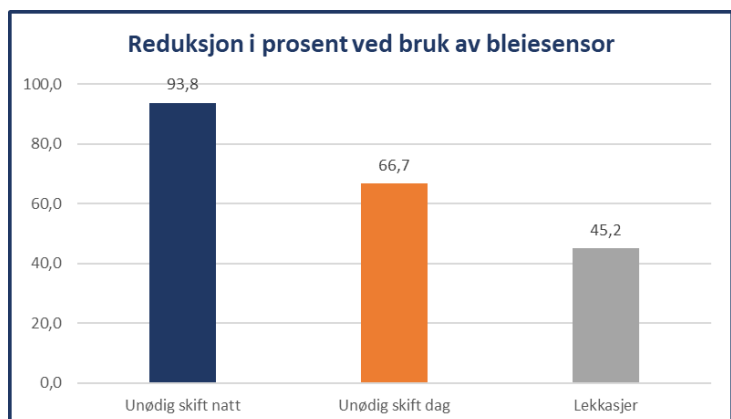
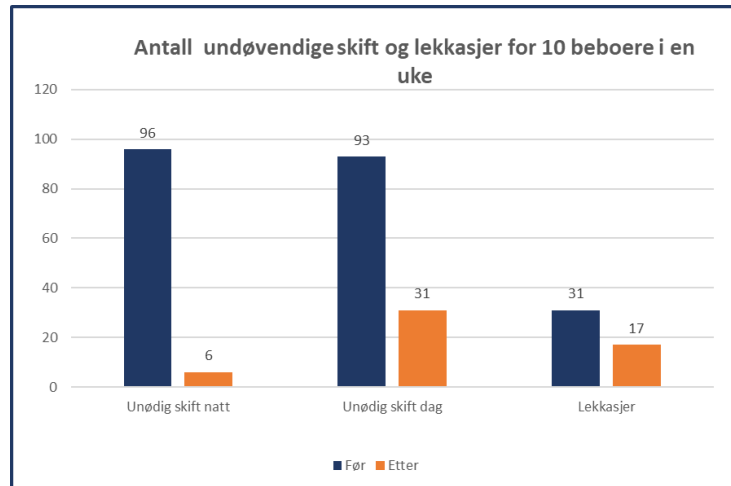
Det er en reduksjon på unødige bleieskift på natt med 93,8 % og 66,7 % på dag. Reduksjon i tilfeller med lekkasjer er på 45,2 %.

En reduksjon i antall unødige hendelser med 90 færre unødige skift av bleie på natt, 62 færre unødige skift på dag og 14 færre lekkasjer - i sum 166 reduksjon på unødvendige hendelser pr. uke for 10 brukere.

Dersom man ser på en forsiktig beregning av frigjort tid for ansatte - vil en stipulert tid på 10 minutter pr. unødig hendelse gi en frigjort tid tilsvarende en 91,75 % stilling i turnus for 10 brukere. Brukergruppen i piloten har alle 1:1 bistand på dagtid og noen 2:1 bistand i stell.

Flere av hendelser med lekkasjer skjer ofte i overgang mellom bolig og dagtilbud. Det har foregått arbeid med justering av innstilling av sensitivitet som for noen har gitt et bedre resultat vedrørende hendelser med lekkasjer.

Bofellesskapene har fra før pilotering med bleiesensor en god regelmessig rutine for skift av bleie på dag og natt. Noen av brukerne benytter ikke bleie på dagtid. Det er stor variasjon på brukernes aktiviteter og aktivitetsnivå på dagtid. Flere av brukerne er i arbeid på dagtid og bleiesensor har fulgt med.

4.3 Nytte for brukere

Den store nytten ved bruk av bleiesensor ser vi hos de brukerne som er aktive på dagtid. Ansatte sier at brukerne opplever større frihet til å delta på aktiviteter utenfor bolig. De kan være med på lengre turer og aktiviteter, og slipper å reise hjem for unødige bleieskift.

En reduksjon av bleieskift på natt vil kunne gi en bedre nattero og søvn hos brukere.

Flere av brukerne var mer fornøyde når det kun ble skiftet ved hendelser.

Noen av brukerne har utviklet sår, infeksjoner og har ømhet i intimsone ved bruk av bleier – dette er redusert i pilotperioden for flere brukere. Det betyr også mindre oppfølging av sårbehandling og infeksjoner hos brukere av ansatte.

4.4 Nytte for ansatte

Spart tid for bleieskift er friggitt tid som kan benyttes til andre aktiviteter sammen med bruker og oppgaver i bofellesskapet.

Mer fornøyde brukere og reduksjon i antall bleieskift vil kunne gi en mindre arbeidsbelastning for ansatte. Det er tunge løft og flere brukere har 2:1 bemanning ved skift.

Ved sluttevalueringen ga de ansatte tilbakemelding om at de hadde mindre belastninger på egen kropp, da løft og tunge forflytningssituasjoner ble kraftig redusert i pilotperioden.

5 Vurdering av piloten

5.1 Pilotens varighet

Pilotens varighet burde vært begrenset til 3 effektive måneder for utprøving. Dette for å unngå slitasje hos ansatte. Spesielt pilotering på sommeren bør unngås da det både er mange ferievikarer og superbrukere avvikler ferie.

5.2 Forankring og kompetanse

En god forankring i tjenestens ledelse og ansatte er en forutsetning for en god pilotering. Tilstrekkelig informasjon i forkant og god oppfølging var noen av det piloten etterstrebet.

Leverandøren gjennomførte en god opplæring av superbrukere og ansatte innledningsvis i piloten. Leverandøren var tilstede flere dager slik at alle ansatte på vakt fikk anledning til å delta på et bleieskift med sensor og bruk av telefon for varsling. Leverandøren var jevnlig i kontakt med superbrukere og leder ved bofellesskapene for spørsmål, oppfølging og endringsbehov.

“Ansatte ble tidlig informert om at avdelingen var interessert i å delta i en bleiesensor pilot. Ansatte så på dette som spennende å kunne få være med på. Ansvarspersoner for brukere i avdelingen var med i diskusjonen på hvilke brukere som var egnet å ha med i piloten. Det var 6 ansatte som fikk rollen superbrukere som hadde opplæring og veiledning av ansatte. Ansatte forstod fort nytten av bleiesensor, de så det ville hjelpe deres arbeidshverdag i forhold til unødvendige tunge forflytningssituasjoner, og de så det ga en god nytte for alle brukerne. Oppfølging med ansatte underveis i piloten om erfaringer og hva de syns. Bleiesensor var også temaer på personalmøter hvor det var mulighet til å dele erfaringer og stille spørsmål. Noe motstand hos en enkelt ansatt som først kom frem i pilotens sluttkartlegging.

Superbruker Bofellesskap 1

Ved bofellesskap to ble det innledningsvis i piloten gjort et lederbytte på avdelingsleder. Her ble det tidlig avdekket manglende forankring og motstand fra ansatte på bruk av bleiesensor. Det kom også frem at kartlegging og utvelgelse av brukere ikke hadde vært optimal.

Ny avdelingsleder har på en god måte fulgt opp piloten og ansatte. Selv om det har vært delvis manglende motivasjon hos ansatte ble piloten fullført. Det er noe manglende dokumentasjon på avsluttende kartlegging for noen av brukerne.

5.3 Toalettvaner og praksis på skift av bleie

Brukerne ved bofellesskapene har ulike toalettvaner og bruk av bleie. En fellesnevner er at alle benytter bleie på natt. Mange av de som benytter bleie på dag har gode regelmessige toalettvaner. Før bruk av bleiesensor var det en innarbeidet rutine med regelmessige skift spesielt på kveld, natt og morgen.

I det ene bofellesskapet var det en utfordring med å opprettholde brukers toalettvaner og samtidig bruk av bleiesensor.

Hos enkelte brukere ble det en misforståelse ved at ansatte oppretthold regelmessige skift på natt i stedet for skifte ved behov.

5.4 Rett bleietyper og individuelle innstillinger av følsomhet på bleiesensor

Som en del av piloten ble også brukers bleietyper på dag og natt kartlagt og vurdert. Det kom da fram et behov for å vurdere endret bleietyper for flere brukere. På grunn av kapasitet og sommeravvikling ble det i liten grad byttet type bleie i perioden.

Ved bruk av bleiesensor er det innledningsvis nødvendig å finne rett følsomhet på sensoren for den enkelte bruker. For flere brukere var det behov for å evaluere og endre innstillinger underveis i piloten.

5.5 Kontaktpersoner fra leverandør i piloten

Underveis i piloten ble leverandørens prosjektleder sykemeldt og kom gradvis tilbake i sin stilling. Andre ansatte fra leverandøren har i hele prosjektiden vært tilgjengelig og fulgt opp status og utfordringer i piloten.

Ved oppdagelse av feil på produksjonen av sensorer, og oppfølging av leverandøren, bisto daglig leder på en god måte med tiltak.

Leverandørens prosjektleder bisto prosjektet på en god måte for å dokumentere og følge opp pilotens avsluttende fase.

6 Vurdering av teknologien

6.1 Verktøy for varsel og oppfølging av brukere

Sensoren DignaCare og leverandøren SensCom as. har et eget støttesystem til sensoren med et administrativ støtte for håndtering av brukere, innstillinger og en god statistikk og rapportmodul.

I piloten ble det valgt å benytte leverandørens egen app for varsling til ansatte for å ikke komplisere. Ved en mulig anskaffelse og drift vil det være naturlig med en integrasjon til det varslingssystemet og bruker appen kommunen benytter.

6.2 Varsel om behov for skift av bleie

Varsel på behov for bleieskift og oppfølging av brukere varsles på ansattes telefon. Varselet på telefonen kan være både vibrering og lyd.

Det ble underveis i piloten gitt tilbakemelding om at ansatte syntes varslingen var forstyrrende og bygger under en følelse av overvåking og institusjonsfølelse. Brukerne skjønte også etter hvert hva telefonene varslet om.

En innstilling av varsler og lyd for bruk i fellesareal og ulike tider av døgnet er hensiktsmessig slik at brukere ikke uroes og at ansatte får relevante varsler for oppfølging.

6.3 Sensorens utforming og byggekvalitet

Bleiesensoren er laget for å vare for daglig bruk i et år. Hver bruker har to sensorer tilgjengelig slik at det alltid er en rengjort sensor tilgjengelig.

Det viste seg at begge bofelleskapene mottok sensorer med produksjonsfeil tidlig i piloten. Vi har erfart at overflaten rundt sensoren kan sprekke eller bli ødelagt ved hard belastning som slag og høy friksjon.

“Gummien i støpet krympet i skjøter, dette skjedde selv uten hard belastning og hos alle brukere. Opplevde mye feil på sensor hos bruker som aker seg på sete rundt på gulvet. Sensor tåler ikke å bli dratt i når den skal tas av bleien, hele teipen på bleien på fjernes før sensor tas av.»

Superbruker ved Bofelleskap 1

6.4 Sensorens funksjonalitet og bruksområde

Bleiesensoren er laget for inkontinens for urin. Den er i mindre grad sensitiv for avføring og menstruasjon. Det er også utfordringer med visse bleietyper og liggestilling hos brukere dersom urin kommer på siden av sensorens virkeområde langs midt på bleien.

6.5 Alarmer til ansatte

Varsling til ansatte fra bleiesensoren ved hendelser kan settes opp med ulike ansatt grupper slik at bare ansatte i et team eller bogruppe får varsel. Dette krever en god organisering og et oppsett av alarmer og mulig eskalering. Dette ble justert i pilotperioden slik at den enkelte ansatte fikk bare relevante varsler.

En innstilling for varsling av påminnelser var også en utfordring i første del av piloten ettersom man fikk et lydvarsel om påminnelse selv om bleie var skiftet, men skifte ikke var registrert. Det er også et varsel hver 30.minutt for manglende oppfølging av bleieskift. Piloten har gitt tilbakemelding på forbedring av alarminnstillinger.

7 Andre utfordringer

7.1 Tape for feste av bleiesensor

Sensoren festes utenpå brukers bleie med en tape. Ansatte gir en tilbakemelding på at valg av tape bør vurderes slik at den blir enklere å fjerne. Samtidig må den sitte godt nok under bruk.

7.2 Kast av bleiesensoren

Piloten har i liten grad opplevd at bleiesensoren som festes på utsiden av bleien blir kastet sammen med bleien. Tidlig i piloten ble det valgt en annen tape farge enn hvit som synes godt utenpå sensor og bleie.

8 Finansiering for hjemmeboende brukere

8.1 Kostnader for bruk av bleiesensor

En inkontinenssensor er et månedlig abonnement på mellom en til to tusen kroner for 2 sensorer. Dette inkluderer bruk av leverandørens app som kan installeres på tjenestens eller pårørendes telefoner.

8.2 Brukergruppe hjemmeboende

Bruk av bleiesensor er i stor grad lansert som et hjelpemiddel for pasienter i institusjon der dette frigjør omsorgsressurser og reduserer utgifter til inkontinens utstyr, rengjøring av seng, og vask av klær.

For både hjemmeboende brukere og pasienter i institusjon vil sensoren være et godt hjelpemiddel for å hindre og følge opp sår i intimsone, urinveisinfeksjon og andre medisinske utfordringer. Bleie kan skiftes ved behov, dette kan redusere kontroll og skift av bleie på natt som gir bedre søvnkvalitet.

Bor man hjemme vil man kunne få dekket inkontinens utstyr som bleie via blåresept forskriften. Vask av sengetøy og klær inngår i den enkeltes husholdningsutgifter.

For hjemmeboende brukere vil bruk av bleiesensor også gi bedre livskvalitet og verdighet i hverdagen med større frihet og muligheter for økt deltakelse i aktiviteter hjemme og ute.

8.3 Dialog med Helsedirektoratet og KS

Det er behov for avklaring av økonomisk støtte og finansiering for bruk av bleiesensor for hjemmeboende brukere. Bruk av bleiesensor for pasienter i institusjon er avklart som en del av institusjonens drift.

Sensor for inkontinens er registrert som medisinsk hjelpemiddel i NAV hjelpemiddelsentral. Dagens formål for tildeling av bleiesensor fra NAV hjelpemiddelsentral er at det benyttes som en sensor for varsling av epileptiske anfall.

Bleier og annet inkontinensutstyr er definert som medisinsk forbruksmaterieil i:

[Forskrift om stønad til dekning av utgifter til viktige legemidler mv. \(blåreseptforskriften\), 28.06. 2007 nr. 814 § 5](#)

Kan inkontinenssensor komme inn under disse reglene.

Det har også vært fremmet en mulighet for at bleiesensor vurderes som et medisinsk teknisk hjelpemiddel levert av spesialisthelsetjenesten, men det krever en diagnose og avtalt behandling.

Saken ønskes behandlet av Helsedirektoratet ettersom både NAV og HELFO er usikker på om støtte til bruk av inkontinens sensor er innenfor deres mandat og finansieringsordning av medisinsk utstyr. Leverandøren SensCom as. har hatt en uformell dialog med NAV og HELFO.

8.4 Forutsetninger

En forutsetning for bruk av bleiesensor er at varsel følges opp av enten ansatte i en helse- og omsorgstjeneste, brukers BPA eller av pårørende/nærstående. Sensoren vil gi et varsel til en ansatt telefon, BPA eller pårørendes telefon. Løsningen er integrerbar med kommunens plattform for velferdsteknologi og vil gi et varsel til ansatte i helse- og omsorgstjenestene – fortrinnsvis bofellesskap eller samling av omsorgsboliger med nærhet til helsearbeidere.

9 VEDLEGG

Beboer 1 – Bofellesskap 1

Bevegelsesmønster og aktivitet

- Dagsenter 4 dager i uken
- Daglig gå treninger. Bading i basseng 1x pr uke. Fritidsklubb når bruker vil 1x pr uke. Terapiriding 1x pr uke
- Aktiviteter utenom fastsatte aktiviteter som turer, kino, osv er veldig avhengig av bemanning og avtales ofte samme dag
- Fallutsatt
- Avbrutt nattesøvn
- Bruker drikker store mengder væske i løpet av dagen. Dette er sjekket ut av lege og følges tett opp.

Bruker har større frihet til å være på lengere turer da vi skiftet ved behov og ikke rutine. Kan være lengere på turer på steder hvor det ikke er tilgang til toalett. Før dro de tilbake etter 1,5-2 t pga. fare for lekkasje, med sensor kunne de vente til det var behov for skift.

Forbedringsforslag sensor

- Sensor bør reagere på avføring
- Melding på appen når sensor beveger seg utenfor område hvor den ikke er tilgjengelig. Det kan kanskje føre til at den blir funnet med en gang om den blir kastet

Toalettvaner

- Følges på toalettet, sitter på toalettet
- Sier svært sjeldent i fra selv om bruker må på toalettet ved urin
- Sier ifra selv om bruker må på toalettet ved avføring
- Uten sensor følges på toalettet hver 1,5-2 time
- Med sensor ble bruker fulgt til toalettet ved behov kunne gå opp til 3 timer før det var behov for skift
- Bleien blir skiftet på i seng om natten både før og under piloten

Inkontinensutstyr – bleietype

- Dag: Tena Flex Maxi M
  - Natt: Tena Flex Maxi M
- Type bleie kartlagt og det ble anbefalt bytte, men på grunn av ferieavvikling og mye fravær i personalgruppen ble bytte foretatt i pilotperioden.

Skift av bleie

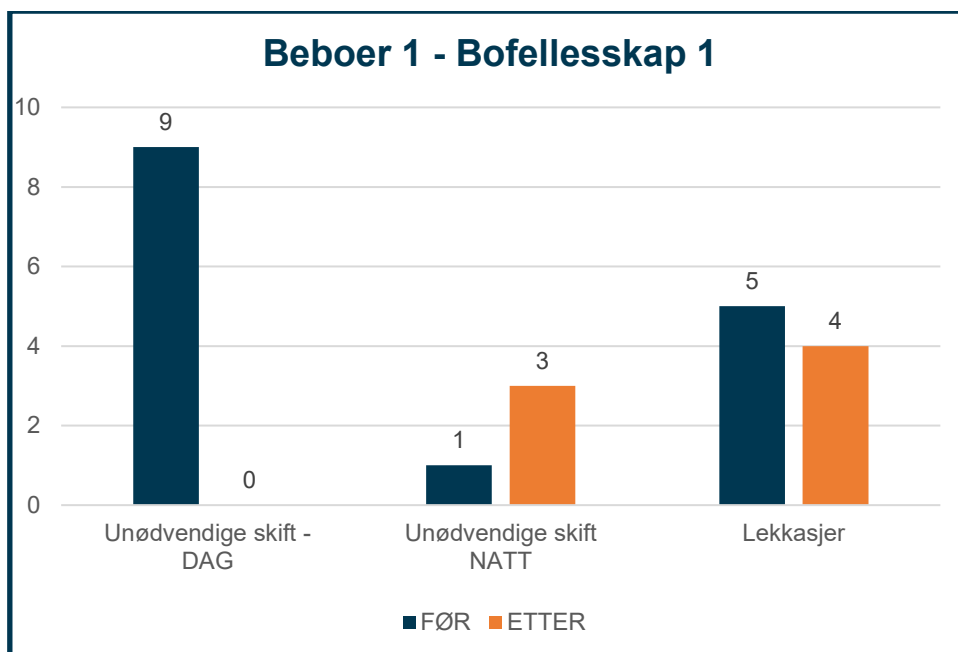
- Lekkasjeutfordringer
- Motsetter seg skift
- Enkeltbemanning ved stell og skift
- Normaltid for skift – dag: 5-10 min. – natt: 10 min.

Uten sensor: Skifter når bruker står opp og deretter hver 1,5t til max 2 t helt til bruker legger seg. Etter det sjekkes bleien 2g i løpet av natten.

Med sensor: færre skift i løpet av dagen og om natten var ikke behov for å sjekke bleien før sensor ga beskjed når det var behov.

Veldig få lekkasjer under piloten, de få gangene det var lekkasjer var det ofte grunnet for lang reaksjons tid fra personalet etter at sensor hadde gitt beskjed om behov for skift.

	Uke 11/12	Uke 39/40
Natt – skift ikke nødvendig	1	3
Natt – nødvendig skift	8	3
Helskift på seng grunnet lekkasje		
Delskift på seng grunnet lekkasje		
Skift av klær grunnet lekkasje	4	4
Renhold av stoler og møbler	1	0
Dag – skift ikke nødvendig	9	0
Dag – skift nødvendig	39	14
Forflytning med heis der inkontinensskift ikke var nødvendig		
Kommentar: Unødvendig skift natt: Nattevakt som jobbet 3 netter i sluttkartleggingsuken har ikke hatt forståelse for bruk av sensor og har derfor skiftet på rutine. I samtale med andre nattevakter har det kommet frem at sensor har gitt beskjed om våt bleie 1-2 ganger pr natt hvor det da har vært behov for skift. Kommentar til lekkasjer: Lekkasje har ofte oppstått på overgang dagsenter/hjemmet. Sensor har gått av litt før bruker skal hjem, da har ikke dagsenter hatt mulighet til å skifte, som har ført til at bruker har blitt våt.		

Beboer 2 – Bofellesskap 1

Bevegelsesmønster og aktivitet

- Dagsenter 4 dager i uken
- Trening på gulvet aker ruller rundt på gulvet, turer i nærmiljøet, bading i basseng, fritidsklubber mm.
- Aktiviteter utenom de fastsatte som turer, kino osv. er veldig avhengig av bemanning på vakt
- Rullestolbruker
- Avbrutt nattesøvn

Det er mulighet til å dra på litt lengere turer når det er mulighet til det i forhold til bemanning. Har da med skift og skifter i bilen. Da bruker er avhengig av forflytningshjelpemidler er det ofte tungt å skifte i bilen. Tidligere har man valgt å kjøre hjem etter noen timer for å slippe et unødvendig stell i bilen. Når sensor har gitt beskjed om behov for skift så vet personalet at det er behov for skift og slipper derfor unødvendig jobb.

Bruker kan også dra på små turer å være lengere ute da vi ikke trenger å dra hjem for å skifte på rutine, men ved behov.

Forbedringsforslag sensor:

- Sensor bør registrere avføring
- Registrere urin bedre ved store nattbleier, registrerer ikke alltid så bra når bruker ligger på siden
- Melding på appen når sensor beveger seg utenfor område hvor den ikke er tilgjengelig. Det kan kanskje føre til at den blir funnet med en gang om den blir kastet

Toalettvaner

- Skiftes alltid på i seng eller på matte
- Sier svært sjeldent ifra om det er urin eller avføring i bleien
- Nekter ofte at det er noe i bleien da bruker synes det å skifte bleie er kjedelig
- Uten sensor: Skiftet ca hver 3 time, helst ikke lenger mellom hvert skift
- Med sensor: Opplevde en liten økning i antall skift i løpet av dag/kveld.

Inkontinensutstyr – bleietype

- Dag: Attends adjustable L
- Natt: Attends adjustable L

Type bleie kartlagt og det ble anbefalt bytte, men på grunn av ferieavvikling og mye fravær i personalgruppen ble bytte foretatt i pilotperioden.

Skift av bleie

- Lekkasjeutfordringer
- Motsetter seg skift
- Dobbeltbemanning ved stell og skift
- Normaltid for skift – dag: 20-45 min. – natt: 10-15 min.

Uten sensor: Skift kl 8 og ca hver 3 time. Bleien skal bli sjekket 2 ganger pr natt.

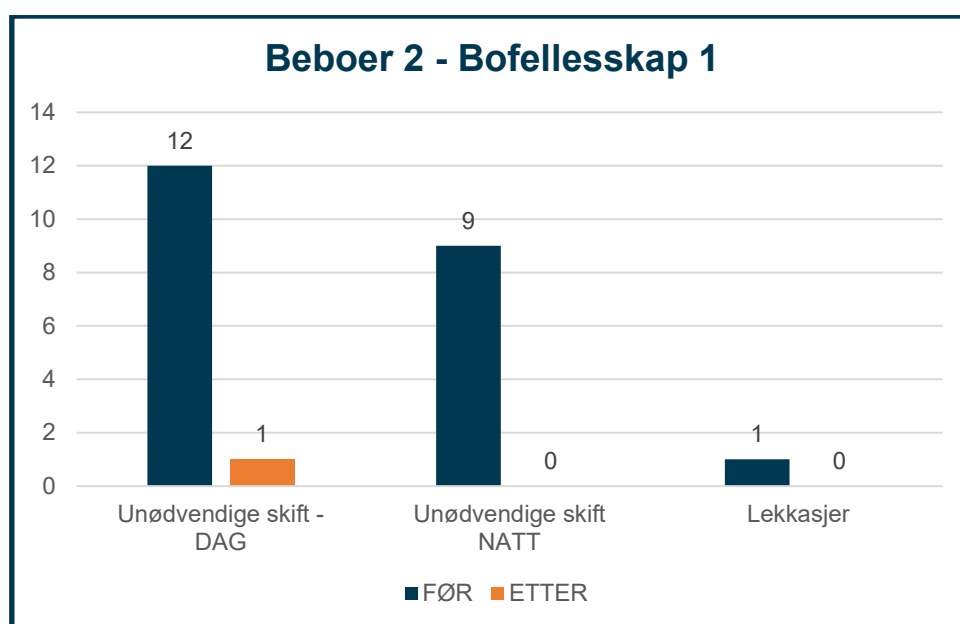
Med sensor: Nesten ikke lekkasjer ved bruk av sensor. Bleien ble skiftet på når det var behov. De gangene det var lekkasjer satt bleien feil eller for lang reaksjonstida hos personalet.

Var noen lekkasjer da bruker lå på siden og sensor ikke registrerte urinen da den la seg et annet sted i bleia.

Uten sensor: Ukentlig lekkasjer da det kan gå litt tid mellom hvert skift. Personalet og bruker synes det kan være litt styrete da bruker har behov for en del forflytningshjelpemidler. Det oppleves at personalet ofte venter en stund med skift for å være helt sikker på at det er behov for skift, så de slipper all jobben med forflytning om bleien er tørr.

	Uke 11/12	Uke 39/40*
Natt – skift ikke nødvendig	9	0
Natt – nødvendig skift	2	1
Helskift på seng grunnet lekkasje		
Delskift på seng grunnet lekkasje		
Skift av klær grunnet lekkasje	1	0
Renhold av stoler og møbler		
Dag – skift ikke nødvendig	12	1
Dag – skift nødvendig	21	15
Forflytning med heis der inkontinensskift ikke var nødvendig	1	0
Kommentar:		

Beboer 3 – Bofellesskap 1

Bevegelsesmønster og aktivitet

- Dagtilbud ut ifra hjemmet
- Gå trening 30 min pr vakt
- Fysio øvelser 2x daglig
- Kjøre / tur i rullestol 2x daglig
- Sanserom 1x i uken
- Bading i basseng 1x i uken
- Avbrutt nattesøvn
- Rullestolbruker

Bruk av sensor har gitt bruker og ansatte større frihet til å være på lengere turer da vi skiftet ved behov og ikke rutine. Kan være lengere på turer på steder hvor det ikke er tilgang til toalett. Før dro de tilbake etter ca. 2-3 t pga. fare for lekkasje, med sensor kunne de vente til det var behov for skift.

Forbedringsforslag sensor

- Sensor bør tåle å bli dratt litt i da bruker aker seg med sete på gulvet
- Sensor bør registrere avføring
- Melding på appen når sensor beveger seg utenfor område hvor den ikke er tilgjengelig. Det kan kanskje føre til at den blir funnet med en gang om den blir kastet

Toalettvaner

- Skift av bleie på badet, bruker står og holder seg i en stang når skift blir gjennomført
- Bruker sitter ikke på toalettet
- Bruker sier ikke i fra om det er avføring/urin i bleien

Inkontinensutstyr – bleietype

- Dag: Tena Flex Maxi M
- Natt: Tena Flex Maxi M

Type bleie kartlagt og det ble anbefalt bytte, men på grunn av ferieavvikling og mye fravær i personalgruppen ble bytte foretatt i pilotperioden.

Skift av bleie

- Lekkasjeutfordringer
- Enkeltbemanning ved stell og skift
- Normaltid for skift – dag: 10-15 min. – natt: 15-20 min.

Uten sensor: Skift kl 08 og ca hver 2-3 time på dag og kveld.

Blir sjekket 2x pr natt uten sensor

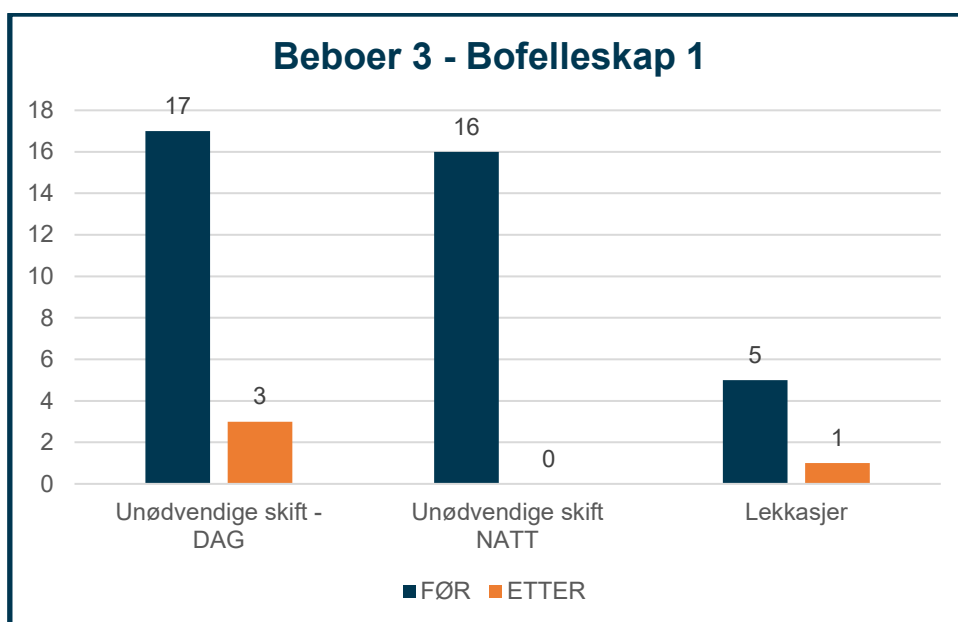
Med sensor: Nesten ingen lekkasjer med sensor. Mye mindre løft opp fra gulvet, da det ikke var behov for å sjekke så ofte om det var noe i bleien

Uten sensor: Noen lekkasjer og en del løft opp fra gulvet for å sjekke bleien

---

	Uke 11/12	Uke 39/40*
Natt – skift ikke nødvendig	16	0
Natt – nødvendig skift	6	1
Helskift på seng grunnet lekkasje		
Delskift på seng grunnet lekkasje	1	
Skift av klær grunnet lekkasje	4	1
Renhold av stoler og møbler		
Dag – skift ikke nødvendig	17	3
Dag – skift nødvendig	22	19
Forflytning med heis der inkontinensskift ikke var nødvendig		
Kommentar: Dagtilbud ut ifra hjemmet.		

Beboer 4 – Bofellesskap 1

Bevegelsesmønster og aktivitet

- Dagsenter 4-5 dager i uken
- Kor 1x pr uke, fritidsklubb 1x pr uke, ellers aktiviteter som avtales ved vaktens start

Forbedringsforslag sensor

- Sensor fungerte godt hos denne brukeren
- Melding på appen når sensor beveger seg utenfor område hvor den ikke er tilgjengelig. Det kan kanskje føre til at den blir funnet med en gang om den blir kastet

Toalettvaner

- Går på toalettet, sier ikke i fra selv blir fulgt til toalettet med jevne mellomrom
- Bruker ikke bleie på dagen

Inkontinensutstyr – bleietype

- Dag: Ingen
- Natt: Attends Pull Ons 8M

Ikke aktuelt å bytte bleie da bruker er bestemt med at det er den bleien som skal brukes.

Skift av bleie

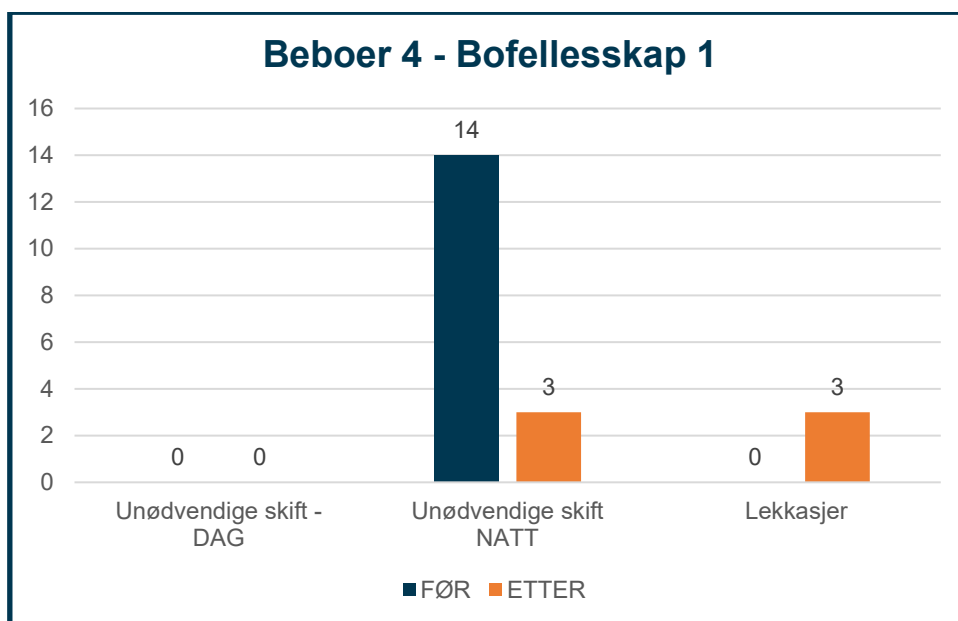
- Lekkasjeutfordringer
- Enkeltbemanning ved stell og skift
- Normaltid for skift – 5-20 min.

Med sensor: Vært noe lekkasjer på morgningen da nattevakt ikke har hatt mulighet til å gå inn for å skifte. Det kan også være at sensor har gitt beskjed om behov for skift, men nattevakt har valgt å ikke gå inn å skifte da bruker snart skal stå opp, bruker hadde med stor sannsynlighet ikke lagt seg igjen.

Uten sensor: Sjekke bleien 2 x pr natt, i perioder en del lekkasjer.

	Uke 11/12	Uke 39/40
Natt – skift ikke nødvendig	14	0
Natt – nødvendig skift	4	4
Helskift på seng grunnet lekkasje		
Delskift på seng grunnet lekkasje	0	3
Skift av klær grunnet lekkasje		
Renhold av stoler og møbler		
Dag – skift ikke nødvendig	0	0
Dag – skift nødvendig	2	0
Forflytning med heis der inkontinensskift ikke var nødvendig		
Kommentar:		

Beboer 1 – Bofelleskap 2**Bevegelsesmønster og aktivitet**

- Ikke dagtilbud – benytter ofte et sanserom der beboer kan bevege seg fritt
  - Sengeliggende
  - Rullestolbruker
  - Avbrutt nattesøvn
- Ingen endringer i pilotperioden

Forbedringsforslag sensor

- Føltes forstyrrende i hverdagen på grunn av varsling på alle telefoner. Gikk med følelse av å ikke kunne stole på sensorene, skapte stress.
- Manglende varsling på avføring

Toalettvaner

- Har inkontinens

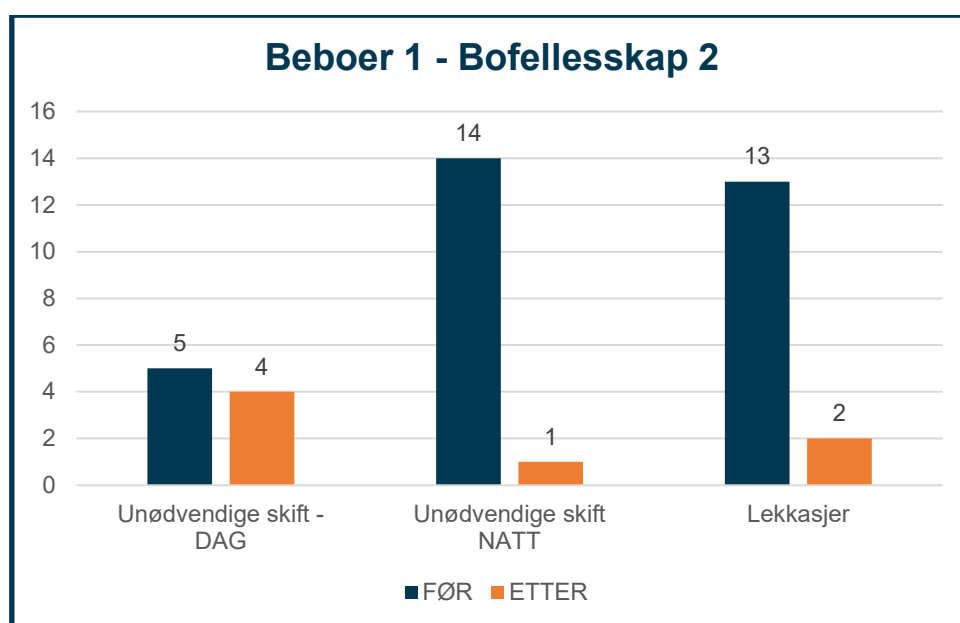
Inkontinensutstyr – bleietype

- Dag: Tena Slip Maxi L
  - Natt: Tena Slip Maxi L
- Bleietype kartlagt, ikke endret i pilotperioden.

Skift av bleie

- Lekkasjeutfordringer
- Dobbeltbemannning ved stell og skift
- Normaltid for skift – dag: 10 min x 2

	Uke 11/12	Uke 39/40
Natt – skift ikke nødvendig	14	1
Natt – nødvendig skift	7	5
Helskift på seng grunnet lekkasje	4	0
Delskift på seng grunnet lekkasje		
Skift av klær grunnet lekkasje	7	2
Renhold av stoler og møbler	2	0
Dag – skift ikke nødvendig	5	4
Dag – skift nødvendig	23	28
Forflytning med heis der inkontinensskift ikke var nødvendig	1	0
Kommentar: Før pilot – Ofte helskift i seng da bruker holder seg. Erfaringsmessig skjer det uhell etter siste skift – noe som medfører at han ligger til dagskiftet kommer		

Beboer 2 – Bofelleskap 2

Bevegelsesmønster og aktivitet

- Sengeliggende
- Rullestolbruker
- Avbrutt nattesøvn
- Nattevandrer

Forbedringsforslag sensor

-

Toalettvaner

-

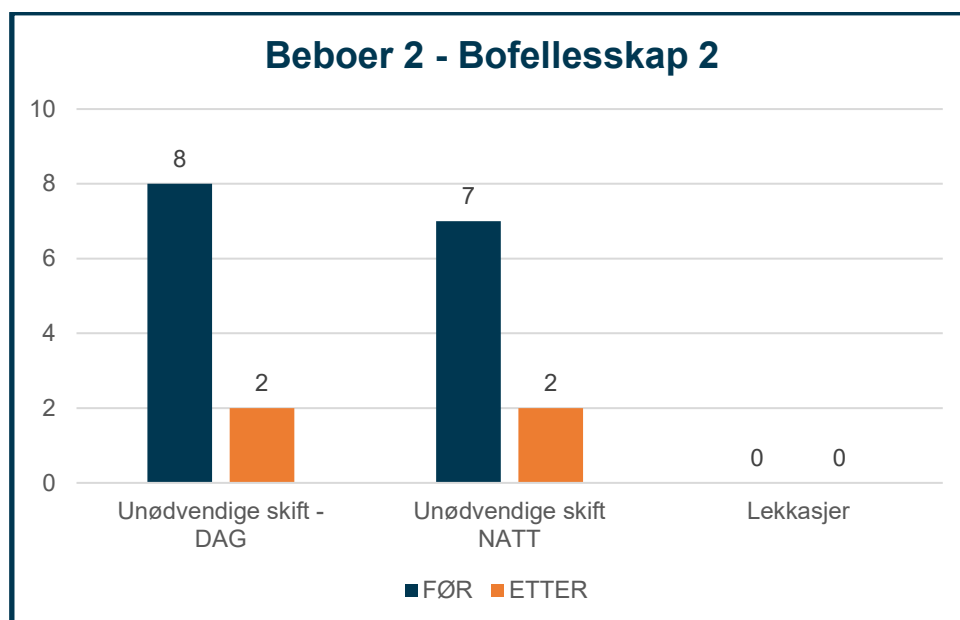
Inkontinensutstyr – bleietype

- Dag:
- Nat:

Skift av bleie

- Lekkasjeutfordringer
- Dobbelbemanning ved stell og skift
- Normaltid for skift – dag: xx min – natt:

	Uke 11/12	Uke 39/40
Natt – skift ikke nødvendig	7	2
Natt – nødvendig skift	14	10
Helskift på seng grunnet lekkasje		
Delskift på seng grunnet lekkasje		
Skift av klær grunnet lekkasje		
Renhold av stoler og møbler		
Dag – skift ikke nødvendig	8	2
Dag – skift nødvendig	35	30
Forflytning med heis der inkontinensskift ikke var nødvendig	2	0
Kommentar:		

Beboer 3 – Bofellesskap 2

Bevegelsesmønster og aktivitet

- Fallutsatt
  - Avbrutt nattesøvn
- Ingen endring i pilotperioden

Forbedringsforslag sensor

- Ingen varsling på avføring
- Mye usikkerhet grunnet falske alarmer - våt/tørr bleie

Toalettvaner

- Sitter jevnlig på toalettet i løpet av dagen

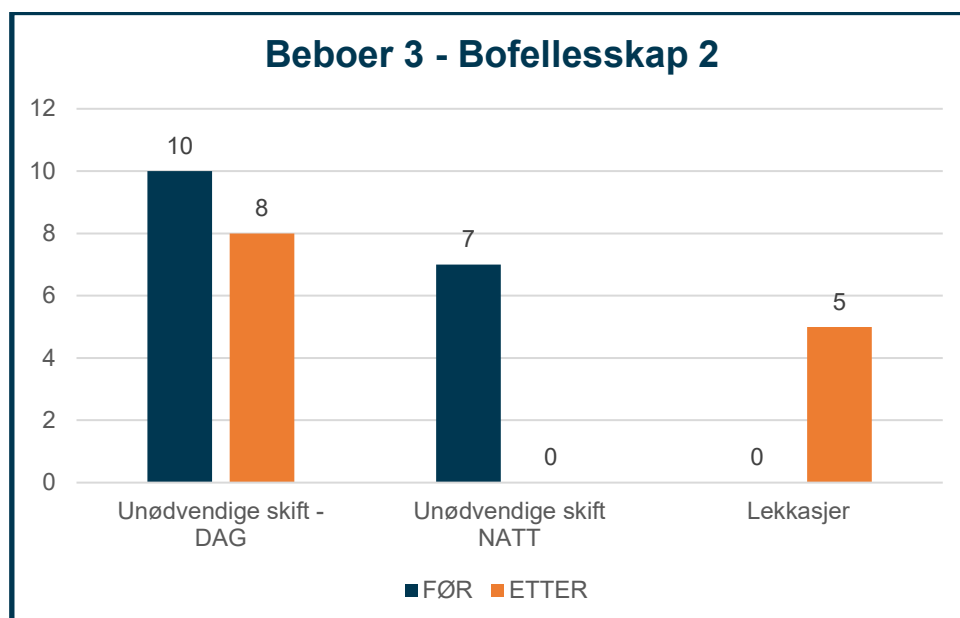
Inkontinensutstyr – bleietype

- Dag: Teena Slip M
  - Natt: Teena Slip L
- Bleietype kartlagt, ikke endret i pilotperioden.

Skift av bleie

- Lekkasjeutfordringer
- Motsetter seg skift
- Dobbelbemanning ved stell og skift
- Normaltid for skift – dag/natt: 5 min x 2

	Uke 11/12	Uke 39/40
Natt – skift ikke nødvendig	7	0
Natt – nødvendig skift	14	4
Helskift på seng grunnet lekkasje	0	1
Delskift på seng grunnet lekkasje	0	3
Skift av klær grunnet lekkasje	0	1
Renhold av stoler og møbler		
Dag – skift ikke nødvendig	10	8
Dag – skift nødvendig	14	14
Forflytning med heis der inkontinensskift ikke var nødvendig		
Kommentar:		

Beboer 4 – Bofelleskap 2

Bevegelsesmønster og aktivitet

- Fallutsatt

Toalettvaner

-

Forbedringsforslag sensor

-

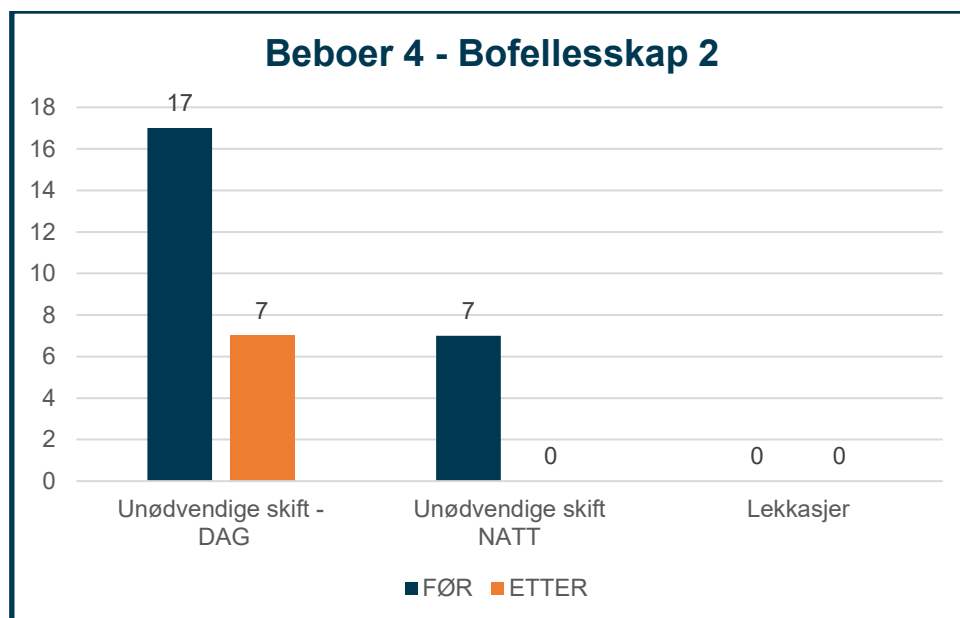
Inkontinensutstyr – bleietype

- Dag:
- Natt:

Skift av bleie

- Motsetter seg skift
- Enkeltbemanning ved stell og skift
- Normaltid for skift dag: xx min – natt:

	Uke 11/12	Uke 39/40
Natt – skift ikke nødvendig	7	0
Natt – nødvendig skift	14	4
Helskift på seng grunnet lekkasje		
Delskift på seng grunnet lekkasje		
Skift av klær grunnet lekkasje		
Renhold av stoler og møbler		
Dag – skift ikke nødvendig	17	7
Dag – skift nødvendig	16	8
Forflytning med heis der inkontinensskift ikke var nødvendig		
Kommentar:		

Beboer 5 – Bofellesskap 2

Bevegelsesmønster og aktivitet

- Har dagtilbud fra bolig, gåtrening og toalett trening
  - Fallutsatt
  - Avbrutt nattesøvn
- Ingen endring i piloten

Forbedringsforslag sensor:

- Behov for at sensor reagerer på avføring
- Mer robust design slik at sensor tåler mer røff og hardere bruk – går lett i stykker

Toalettvaner

- Toalett trening minimum 3 ganger pr. vakt dag og kveld – helst flere

Inkontinensutstyr – bleietye

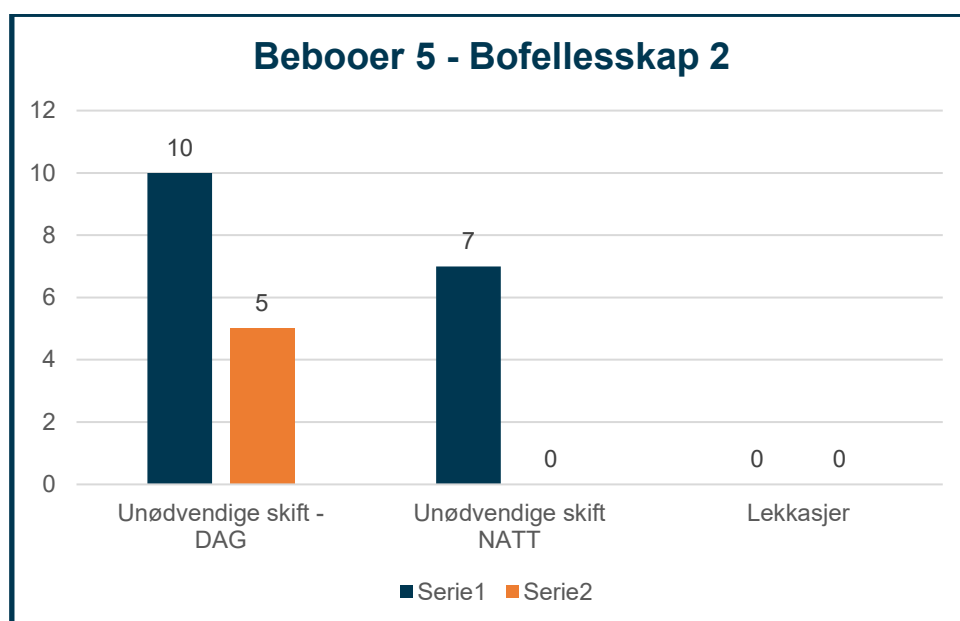
- Dag: Tena Slip Super
  - Natt: Tena Slip Maxi
- Bleietye kartlagt, endret til Tena Slip Maxi på dagtid.

Skift av bleie

- Lekkasjeutfordringer
- Utagering ved skift
- Enkeltbemanning ved stell og skift – forflytning 2 ansatte
- Normaltid for skift 15 min + do trening 15 min

Har hatt mindre lekkasjer i pilotperioden, men do treningen har minsket på grunn av misforståelse ved bruk av sensor.

	Uke 11/12	Uke 39/40
Natt – skift ikke nødvendig	7	0
Natt – nødvendig skift	14	3
Helskift på seng grunnet lekkasje		
Delskift på seng grunnet lekkasje		
Skift av klær grunnet lekkasje		
Renhold av stoler og møbler		
Dag – skift ikke nødvendig	10	5
Dag – skift nødvendig	14	24
Forflytning med heis der inkontinensskift ikke var nødvendig		
Kommentar:		

Beboer 6 – Bofelleskap 2

Bevegelsesmønster og aktivitet

- Dagsenter 4 dager pr. uke
- Rullestolbruker
- Avbrutt nattesøvn

Forbedringsforslag sensor:

- Mye usikkerhet vedrørende falske alarmer på våt/tørr bleie

Toalettvaner

- Sitter jevnlig på do gjennom dagen – er ikke inkontinent

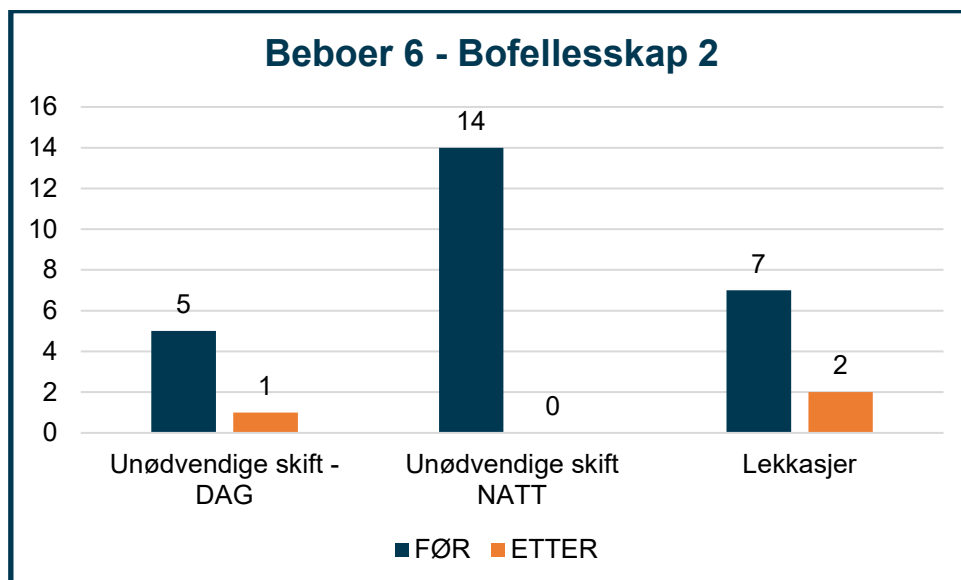
Inkontinensutstyr – bleietype

- Dag: Tena Slip Maxi L
  - Natt: Tena Slip Maxi L
- Bleietype kartlagt, ingen endring i piloten.

Skift av bleie

- Lekkasjeutfordringer
- Dobbelbemanning ved stell og skift
- Normaltid for skift 20 min

	Uke 11/12	Uke 39/40
Natt – skift ikke nødvendig	14	0
Natt – nødvendig skift	7	0
Helskift på seng grunnet lekkasje	2	1
Delskift på seng grunnet lekkasje	3	0
Skift av klær grunnet lekkasje	2	1
Renhold av stoler og møbler		
Dag – skift ikke nødvendig	5	1
Dag – skift nødvendig	22	15
Forflytning med heis der inkontinensskift ikke var nødvendig		
Kommentar: Sitter jevnlig på toalettet. Beboer har enkelte netter hvor han ikke sover og er veldig urolig. Da kommer det mange falske skift, da han sier fra om han har tisset på seg.		

Inkontinens – bleiesensor for brukere i bofellesskap –
evaluering av pilot 2023

—

Utgitt av Fredrikstad kommune 2024
Forfattere: Anita Elisabet Hansen og Ulf Harry Evensen

Foto: Nina Charlotte Bjerke, Informasjonsavdelingen

